

Otwarcie

29.10.2019, 17.00 w Kościele Mariackim

Powitanie

prof. Julia von Blumenthal, Prezydentka
Uniwersytetu Europejskiego Viadrina

Marek Woźniak, Marszałek Województwa
Wielkopolskiego

Stefan Ludwig, Minister Sprawiedliwości, Spraw
Europejskich i Ochrony Konsumentów Kraju
Związkowego Brandenburgia

Mariusz Olejniczak, Burmistrz Słubic

Claus Junghanns, Burmistrz Frankfurtu nad Odrą

Wprowadzenie do wystawy przez kuratora
wystawy **dr Jacka Kubiaka**

Panel dyskusyjny

19.00 - 21.00, Logensaal Viadriny, Logenstraße 11
„Jakiej pamięci potrzebuje polsko-niemiecki
region przygraniczny w kwestii ucieczki i
wypędzenia? Problematyka przymusowych
migrantów między rokiem 1939 a 1945
w muzeach, szkołach i edukacji”

Powitanie

prof. Dagmara Jajeśniak-Quast, dyrektor
Centrum Interdyscyplinarnych Studiów o Polsce
na Uniwersytecie Europejskim Viadrina

Prowadzenie

dr Markus Nesselrodt, pracownik naukowy
Katedry Kultury i Historii Europy Środkowej
i Wschodniej na Uniwersytecie Europejskim
Viadrina

Rozmówcy

dr Magdalena Abraham-Diefenbach,
przewodnicząca Instytutu Historii Stosowanej –
Społeczeństwo i Nauka w Dialogu e. V.

Sören Bollmann, referent w zakresie współpracy
międzynarodowej Frankfurtu nad Odrą

Peter Clemens, nauczyciel w Karl-Liebknecht-
Gymnasium we Frankfurcie nad Odrą

dr Magdalena Gebala, referent krajowy ds. Polski
w Niemieckim Forum Kultury Europy Środkowej
i Wschodniej

dr Uwe Schröder, dyrektor Muzeum Pomorza
w Greifswaldzie

Oba wydarzenia będą tłumaczone simultanicznie
na język polski i niemiecki.

Uwaga: Kościół Mariacki nie jest ogrzewany.

Wystawa

30.10. - 1.12.2019 w Kościele Mariackim

Po niemieckiej inwazji na Polskę 1 września 1939 r.
zachodnie tereny Polski zostały nie tylko zajęte i
ograbione przez Wehrmacht i SS, ale także siłą i
wbrew prawu międzynarodowemu wcielone do
terytorium państwowego „Rzeszy Niemieckiej”.
Ludność polska zamieszkująca te tereny została
pozbawiona domów, gospodarstw i własności
ruchomej. Około 1,5 miliona Polaków padło
ofiara przymusowych przesiedleń do Generalnej
Guberni, aresztowań i mordów. Wystawa skupia
się na tym mało znanym aspekcie nazistowskiego
terroru w zachodnich regionach Polski.
Wystawa powstała we współpracy z Instytutem
Pamięci Narodowej, Wielkopolskim Muzeum
Niepodległości i Polskim Związkiem Miast.

Program ramowy

Prezentacja filmu i książki

„Jasnowłosa Prowincja” (wersja polska, 75 min.),
wraz z dyskusją z reżyserem **Jackiem Kubiakiem**
w Słubickim Miejskim Ośrodku Kultury
Moderacja: **mgr Małgorzata Dąbrowska**,
Pracownik badawczo-analityczny w Instytucie
Zachodnim
5 listopada 2019 r., 17.00,
Słubicki Miejski Ośrodek Kultury,
ul. 1 Maja 1, Słubice

Organizatorzy / Organisatoren

Centrum Interdyscyplinarnych Studiów
o Polsce na Uniwersytecie Europejskim
Viadrina / Zentrum für Interdisziplinäre
Polenstudien der Europa-Universität
Viadrina

Kraj Związkowy Brandenburgia / Land
Brandenburg

Województwo Wielkopolskie /
Woiwodschaft Wielkopolska

Einladung

EUROPA-UNIVERSITÄT VIADRINA FRANKFURT (ODER)

Ausstellungseröffnung und Diskussion

„Vertriebene von 1939 ... Deportationen von polnischen Bürgern aus den ins Dritte Reich eingegliederten Gebieten“

29. Oktober 2019, 17.00 Uhr,
in der Marienkirche Frankfurt (Oder)
Oberkirchplatz 1

Eröffnung

17.00 - 18.30 Uhr, Marienkirche

Grußworte

Prof. Julia von Blumenthal, Präsidentin der

Europa-Universität Viadrina

Marek Woźniak, Marschall der Woiwodschaft

Wielkopolska

Stefan Ludwig, Minister der Justiz und für Europa
und Verbraucherschutz Brandenburg

Mariusz Olejniczak, Bürgermeister Słubice

Claus Junghanns, Bürgermeister Frankfurt (Oder)

Einführung in die Ausstellung durch den Kurator

Dr. Jacek Kubiak

Podiumsdiskussion

19.00 - 21.00 Uhr, Logensaal der Viadrina,

Logenstraße 11

„Welche Erinnerung an Flucht und Vertreibung

braucht die deutsch-polnische Grenzregion?

Die Thematisierung von Zwangsmigrationen

zwischen 1939 und 1945 in Museen, Schulen

und Bildungsarbeit“

Begrüßung

Prof. Dagmara Jajeśniak-Quast, Direktorin des

Zentrums für Interdisziplinäre Polenstudien an

der Europa-Universität Viadrina

Moderation

Dr. Markus Nesselrodt, wissenschaftlicher

Mitarbeiter am Lehrstuhl für Kultur und

Geschichte Mittel- und Osteuropas an der

Europa-Universität Viadrina

Diskutanten

Dr. Magdalena Abraham-Diefenbach, Vorsitzende

des Instituts für angewandte Geschichte –

Gesellschaft und Wissenschaft im Dialog e. V.

Sören Bollmann, Referent für internationale

Zusammenarbeit der Stadt Frankfurt (Oder)

Peter Clemens, Lehrer am Karl-Liebnecht-

Gymnasium Frankfurt (Oder)

Dr. Magdalena Gebala, Länderreferat Polen am

Deutschen Kulturforum östliches Europa

Dr. Uwe Schröder, Direktor des Pommerschen

Landesmuseums in Greifswald

Beide Veranstaltungen werden simultan
deutsch-polnisch übersetzt.

Bitte beachten Sie: Die Marienkirche ist nicht beheizt.

Ausstellung

30.10. - 1.12.2019, Marienkirche

Nach dem deutschen Überfall auf Polen am 1. Septem-

ber 1939 wurden die westlichen Gebiete Polens nicht

nur von Wehrmacht und SS besetzt und ausgeplündert,

sondern zwangsweise und völkerrechtswidrig dem

Staatsgebiet des „Deutschen Reiches“ zugeschlagen.

Der in diesen Gebieten lebenden polnischen

Bevölkerung wurden ihre Häuser, Bauernhöfe und ihr

bewegliches Eigentum geraubt. Etwa 1,5 Millionen

Polinnen und Polen wurden Opfer von Zwangs-

umsiedlungen in das südöstlich gelegene „General-

gouvernement“, von Inhaftierungen und Ermordungen.

Die Ausstellung thematisiert diesen bisher wenig

bekanntem Aspekt des NS-Terrors in den westlichen

Regionen Polens.

Die Ausstellung wurde gemeinsam vom Institut für

Nationales Gedenken, dem Großpolnischen

Unabhängigkeitsmuseum und dem Polnischen

Städteverband konzipiert.

Rahmenprogramm

Vorträge

„Die Grenze als Ordnungsversuch.

Bevölkerungsverschiebungen und Migration

am Beginn des Zweiten Weltkrieges“

Prof. Claudia Weber, Professorin für Europäische

Zeitgeschichte an der Europa-Universität Viadrina

6. November 2019, 18.00 Uhr,

Logenhaus, Logenstraße 11, Raum 101/102

„Zur jüdischen Perspektive auf die Vertreibungen von

1939 ff. aus dem sog. Wartheland in das sog. General-

gouvernement“

Dr. Andrea Löw, stellvertretende Leiterin des Zentrums

für Holocaust-Studien am Institut für Zeitgeschichte

München

20. November 2019, 18.00 Uhr,

Logenhaus, Logenstraße 11, Raum 101/102

Film & Buchpräsentation

„Eine blonde Provinz“ (50 min.) &

anschließendes Gespräch mit dem Filmemacher

Jacek Kubiak im Museum Viadrina (Junkerhaus)

Moderation: **Dr. Konrad Tschäpe**, wissenschaftlicher

Mitarbeiter an der Gedenk- und Dokumentationsstätte

„Opfer politischer Gewaltherrschaft“

30. Oktober 2019, 18.00 Uhr, Museum Viadrina

(Junkerhaus), Carl-Philipp-Emanuel-Bach-Straße 11

Zaproszenie

UNIWEYSYTET EUROPEJSKI VIADRINA WE FRANKFURCIE NAD ODRĄ

Otwarcie wystawy i dyskusja

„Wypędzeni 1939 r. ... Deportacje obywateli polskich z terytoriów wcielonych do III Rzeszy“

29 października 2019, 17.00
w Kościele Mariackim, Frankfurt nad Odrą
Oberkirchplatz 1

